

Štábní kapitán jezd. Konst. N e p o k u p n o j :

Trening koně.

V úvodu tohoto pojednání o treningu koně ke zvláštním účelům chci se krátce zmínit o koních erárních, určených jen pro výcvik.

Pro tyto koně byla předepsána dávka ovsa 4 kg, při níž může být kůň zcela dobře udržován v kondici. Při této dávce je normální pohyb koně 12 km denně, což plně odpovídá našim výcvikovým poměrům v zimním období, protože za hodinu jízdárny kůň nemůže víc udělat. V letním období výcviku, kdy je kůň více namáhán, je nutno zvýšit dávku ovsa. Po delších

cvičeních anebo pochodech kůň potřebuje naprostého klidu, aby se zotavil. To jsou asi v hlavních rysech zásady, jimiž je nutno se řídit při udržování kondice koně určeného k výcviku.

Nemíním se dnes podrobně zabývat popisem udržování koně určeného k výcviku, chci spíše pojednat o treningu koně určeného k zvláštním účelům, jako je skok, military, steeple chase, kde jeho výkon hraničí často s maximální výkonností. S takovým koněm musí být zacházeno zcela odborně a jeho denní práce musí být prováděna soustavně, což uvádím v přiloženém časovém rozvrhu.

Je tedy velká chyba, je-li kůň zpracován bez systému, podle nálady nebo podle okamžitých nápadů nezkušeného jezdce. Rovněž chybou je domněnka, že koně je nutno předně vykrmit a pak s ním začít práci. Snad je to dobré pro nevyvinuté remonty v růstu do 5 let, pro koně zletilého je však přílišné krmení zbytečné, ba škodlivé. Krmení musí být vždy — uvádím to rovněž v rozvrhu — spojeno s požadovanou prací.

Nechci podrobně popisovat věci dávno popsané v naší odborné literatuře, velmi rozsáhle sice, ale zároveň velmi nepřehledně. Nemá-li jezdec vlastních zkušeností, brzy jich zanechá a řídí se opět pokyny tak zvaných zkušených sportovců, většinou sobeckých, tedy pokyny kusými, částečnými, z kterých si nemůže učinit přehlednou představu o treningu koně.

S těmito eventualitami počítala „Oficerskaja kavalerijskaja škola v Petrohradě“ a její tehdejší velitel generál Brusilov vydal stručné a přehledné směrnice pro trening koně, o nichž se zmiňuji. Tyto směrnice dají mladému sportovci určitě jasný přehled, a bude-li se jimi řídit, nabude bohatých zkušeností a znalostí.

Trening koně se dělí na dvě zcela odlišná období. Předně je to trening přípravný, který trvá téměř celý rok a dělí se na osm údobí; dále pak je trening rychlostní, a to jen pro koně dostihové. Všimneme-li si rozvrhu treningu přípravného, vidíme, že v prvních dvou údobích je dávka ovsu zmenšena na dávku záchovnou. Pohyb koně v tomto údobí je mírný, jen krok a klus. Účelem je odtučnění koně. Zmenšením krmných dávek a mírným pohybem ztratí kůň především vnější tuk a pak vnitřní, který je vlastně neškodlivější pro vlastní trening. Je-li ovšem některý kůň tělnatější, doporučuje se zmenšit dávku ovsu na 3 kg i méně, při čemž se jezdec naprosto nemusí obávat hubnutí koně, protože zvětšením práce v dalším údobí a tím i zvětšením krmných dávek kůň začne nabývat svalstva, aniž jeho vnitřní orgány, jako plíce, srdce, jsou opět zatučněny.

Tak zhusta užívané, avšak velmi nejasné pojmy „svalová a dechová kondice“, které samy o sobě nic neříkají, ve vlastním výkladu — pomíjím. Uvádím k nim jen, že k vypracování kondice svalové je krok, pro kondici dechovou cval a k vypracování chodů — klus. Reprisy kroku, klusu a cvalu jsou v dostatečné míře uvedeny v časovém rozvrhu.

Prostudování časového rozvrhu povede snad k názoru, že kůň vyžaduje práce individuální, neboli, že není možno pracovat s ním podle nějakého vzoru. To je konečně názor správný, ale k odůvodnění logičnosti přiložené tabulky uvádím, že by bylo mylné domnívat se, že kůň musí projít všemi osmi údobími, vyznačenými na tabulce. Z vlastních zkušeností vím, že naše polokrevné koně sotva dosáhnou šestého údobí. Podaří-li se někomu dosáhnout údobí sedmého neb osmého, je to velmi dobrá známka pro koně,

TRENING PŘÍPRAVNÝ.

4 kg ovsa		6 kg ovsa		8 kg ovsa		Kolik sežere	
I. Listopad	II. Prosinec	III. Leden	IV. Únor	V. Březen	VI. Duben	VII. Květen	VIII. Červen
krok 30 min. klus 5 krok 10 klus 5 krok 10 klus 5 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 10 klus 10 krok 10 klus 10 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 10 klus 10 krok 10 klus 10 krok 10 krát. cval 2'5 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 5 klus 10 krok 5 klus 10 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 5 klus 10 krok 5 klus 10 krok 5 krát. cval 5 krok 5 cval 5 krok 30 cval 2'5 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 5 klus 10 krok 5 klus 15 krok 5 cval 5 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 5 klus 10 krok 5 krát. cval 5 krok 5 cval 10 krok 30	krok 30 min. klus 5 krok 5 klus 15 krok 5 klus 15 krok 5 krát. cval 10 krok 5 cval 15 krok 30

Poznámka: Říjnem končí závodní sezona, tedy listopadem počíná zase nové údobí treningu.

TRENING RYCHLOSTNÍ.

(7 až 14 dnů před závodem.)

Pondělí: závodní tempo na vzdálenost připravovaného dostihu.

Úterý: dvě hodiny provádět koně na ruce.

Středa: dvě hodiny provádět koně na ruce.

Čtvrtek: závodní tempo jako v pondělí.

Pátek: dvě hodiny provádět koně na ruce.

Sobota: dvě hodiny provádět koně na ruce.

Neděle: ráno provádět jednu hodinu na ruce. Odpoledne dostih.

Poznámka: Běží-li kůň každý týden dostih, není třeba treningu rychlostního. Pracuje se v týdnu podle některého údobí treningu přípravného.

Je-li kůň nervosní a po závodním tempu přestává žrát, doporučuje se zmenšit požadavky rychlosti i délky dráhy.

avšak neznamená to ještě, že kůň je snad lepší než ku příkladu kůň v šestém údobí.

Při systému je nutná stálá kontrola krmení, zvláště při přechodu do vyššího údobí. Ztrácí-li kůň chuť k žrádлу, je nutno vrátit se do nižšího tréninkového údobí a pak se znovu pokusit přijít výše.

Podle tabulky pracujeme vždy tak, abychom koně dostali do nejvyššího tréninkového údobí v době nejvyšších požadavků závodních; po skončení celoroční závodní sezony přejdeme opět do prvního tréninkového údobí, zmenšíme dávku ovsu na minimum a během přípravy opět postupujeme na vyšší a vyšší stupně tréninkové. Bylo by úplně nesprávné udržovat koně po celou služební dobu v nejvyšším tréninkovém tempu.

Řadovému důstojníku by se snad zdálo, že při výkonu služby (manévry, cvičení) nebude možno dodržet přesně tréninková údobí, uvedená v tabulce. K tomu podotýkám, že manévry anebo větší pochodová cvičení nejsou naprosto na závalu celému tréninku koně, naopak. Delší pochody navykají koně nést déle váhu jezdce a konečně kůň trenovaný přesně podle vyznačeného způsobu takovou námahu mnohem déle snáší než kůň řadový. Po skončení cvičení nebo manévru se pokračuje zcela normálně podle tréninkové tabulky.

Během přípravného tréninku se provádí rovněž zaskakování koně tím způsobem, že se skáče jednou, nejvýš dvakrát v týdnu, čtyři až šest malých překážek. Skáče-li se vyšší překážka, nedoporučuje se opakovat tentýž skok několikrát za sebou, obzvláště sraží-li kůň překážku. Opakováním skoků by kůň ztratil důvěru v sebe i v jezdce, což by nebylo účelem zaskakování. Příprava koně na skok trvá často dvě léta a je k ní třeba velkých zkušeností, znalostí a citu jezdce. Podmínkou přípravy je přesná práce podle přiloženého rozvrhu.

Druhé období celého tréninku koně je trénink rychlostní. Je to období do jista nejzajímavější, avšak též nejnebezpečnější, protože, není-li kůň poctivě připravován v době přípravné, často začíná kulhat. Trénink rychlostní začínáme nejvýš čtrnáct dní před dostihem. Pracuje-li kůň celou dostihovou sezonu a běží-li téměř každý týden, není třeba provádět vůbec rychlostní trénink a během týdne se jezdí podle jednoho samým závodníkem zvoleného přípravného tréninkového údobí. Při tom je nutno dbáti toho, aby kůň neznervosněl a neztrácel chuť k žrádлу.

Hned po každém závodě je nutno první dva dni provádět koně na ruce po dvě hodiny.

Popsaný způsob tréninku je zvláště pro naše koně, nesoucí větší váhu a překonávající terénní překážky. Trénink pro dostih na hladké dráze nebo pro distanční jízdu je zcela odlišný, pročez jej neuvádím. Zájemce bych o něm zvláště zčásti informoval.

Přesné postupování podle přiložené tréninkové tabulky a podle uvedených pokynů povede koně k maximální výkonnosti, bez nebezpečí, že mu bude ublíženo. Naopak kůň tímto systémem zpracovaný je velmi zdatný a odolný a jeho jezdec nabude konečně přesvědčení o opravdové mohutnosti a nevyčerpatelnosti koňské energie.
